

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik

Ulloq/Dato: 21. marts 2010

Kalaallit Nunaata kitaani ikummatissanik ujarlerluni immap naqqani qillernissamut qinnuteqaatip tusarniaassutigineqarnerani akissut (VVM aamma VSB).

Aatsitassanut ikummatissanullu Pisortaqarfiup Capricorn Greenland Exploration / Cairn Energy-miit Kalaallit Nunaata kitaata imartaata naqqani marloriarluni qillerilluni oliamik 2010-p aasaani ujarlernissamut akuersissuteqartoqarnissaanut qinnuteqaataa tigusemavaa. Aatsitassanut ikummatissanullu Pisortaqarfiup suliami attuumassuteqartut kommunit, - Qeqqata kommunia aamma Qaasuitsup kommuni, - KANUKOKA-lu qinnuigisimavai oqaaseqaateqaqqullugit paasissutissat qinnuteqaatiniit oqaaseqarfigineqarnissaannut pissutissaqarnerisq. Tulliuttuni saqqummiunneqartut tassaapput kommuninit marluusunit KANUKOKA-miillu ataatsimoortunik oqaaseqaatit. Suliap annertuumik pingaaruteqarnera tunngavigalugu kommunit ataatsimoortunik oqaaseqaasiornissaq qinersimavaat, kommunillu sinneri oqaaseqaatinut aamma paasissutissanik tunniussaqarsimallutik.

Kommunini suliamut attuumassuteqatuni ikummatissamik qalluilersinnaanermut annertuumik isumalluortoqarpoq, aammalu kommunit suliniutinik arlaqartunik aallartitsereerput, ikummatissanik nioqqutissiornermik suliaqartut siunissami sullinneqarnissaannut assigiinngitsutigullu isumagineqarnissaannut atatillugu. Erseqqissarneqassarli kommuninut aalajangiisuummat ineriartorneq sillimaniarnikkut isumannaatsumik aammalu avatangiisinut inuiaqatigiinnullu atasutigut illersorneqarsinnaasumik ingerlatsisoqarnissaa.

Qinnuteqaatini qitiusutut inissisimapput Avatangiisinut sunniutissaasa nalilersorneqarnerat, (VVM), kiisalu Inuiaqatigiinnut akilersinnaasumik ingerlatsisoqarsinnaanera pillugu nalilersuineq, (VSB).

Kommunit arlalinnut oqaaseqatissaqarput, Avatangiisinut sunniutissaasa nalilersorneqarnerannut aamma Inuiaqatigiinnut akilersinnaasumik ingerlatsisoqarsinnaanera pillugu nalilersuinnermut, kiisalu aamma tusarniaanerup aaqqissuunneqarsimaneranut atatillugu. Oqaaseqaatit taakkua ataani allaaserineqarput.

Pingaarnertut kommuniniit isiginninneq uaniippoq, Avatangiisinut sunniutaasa nalilersorneqarneranni aammalu Inuiaqatigiinnut akilersinnaasumik ingerlatsisoqarsinnaanera pillugu nalilersuisoqarneranili siusissumik kommunit akilerunneqarsimasariaqaraluartut, kommunit suliani pingaaruteqarluinnartumik inissisimasoooreermata:

1. Suliassa qarfinni arlalinni pingaaruteqartunilu ikummatissanik ujarlerneremut qalluinnermullu attuumassuteqartuni pisortatut oqartussaassuseqarneq, tassungalu ilaallutik nunaminertanik atuisinnaanermut akuersissuteqartartuuneeq, sanaartugassanut akuersissuteqartartuuneeq aammalu avatangiisinut tunngasuni oqartussaasuuseq.
2. Suleqataallunilu tusarniarneqartartuuneeq pilersuinnermut suliffeqarnermullu suliassa qarfinnut atatillugu.

Kommunit aatsaat sulianut atatillugu februuari qaammat akuliunneqarput, VVM-i aamma VSB-i pillugit nassuiaasiat saqqummiunneqarnissaannut qaammataannanngortoq.

Kommunit naatsorsuutigisimagaluarpaat nalunaarusiani tamanut ammasumik apeqqutitut saqqummiussorneqartut isummerfigineqarnissaat. Nalunaarusiani taamaallat oqaluttuarineqarpoq innuttaasunik ataatsimiititsisoqartarsimasoq, aammalu kommunit ataatsimeeqatigineqartarsimasut VVM-ip aammalu VSB-p suliarineqarneranut ilaasutut ingerlanneqarsimasunik, kisiannili ilanngunneqarsimanngillat ingerlatseqatigiiffiup ataatsimiinnerit tamakkua aqutugalugit paasissutissat qanoq ittut pissarsiarisimanerai, -imaluunniit ingerlatseqatigiiffik saqqummiussorneqartunut qanoq isummersornerasoq ernumassutaasinnaasullu qanoq iliuseqarfiginiarneqarnersut.

Ataatsimullu isigalugu aamma oqaatigisariaqarpoq, innutaasunik ataatsimiititsinerit ingerlanneqarnissaat sioqqullugu innuttaasut paasissutissanut tunngasumik paasiniaanissaminnut periarfissaqareertarnissaat pissusissamisuussagaluartoq. Nalunaarusiat Aatsitassanut ikummatissanullu Pisortaqaqfiup internet-imi quppersagaani aatsaat atuarneqarsinnaalerput ulloq marsip sisamaaniiit, innuttaasunut nalunaarutigineqanngitsumik. Innuttaasunik ataatsimiititsisarnerit aallartinneqarput marsip ulluisa 15-ianniit, ullorlu taanna aallarnerfigalugu tusarniaanermut tunngasumik paasissutissat kalaallit tusagassiutaasigut takoqqusaarutigineqalerput.

Innuttaasunik ataatsimiititsinerni minuttit qulit immikkoortinneqarsimapput Cairn-imeersut innuttaasuniit apeqquteqarfigineqarsinnaanerannut. Piffissamik taamatut atuneq pissusissamisuunngilaq. Ilulissani taamaasilluni ataatsimiinnermut piffissaliusaaq nalunaaquttap akunnerinik marlunnik qaangerneqarpoq, tusarnaarianillu apeqquteqarsinnaaneq mattunneqarluni, apeqquteqarniartut tamarmik periarfissinneqaratik.

Sisimiuni innuttaasunik ataatsimiititsineq aamma assut isornartutut oqaatigineqarpoq, ataatsimiinnerummi ilarujussua paasissutissat tunniunneqareersimasut tullerijaaqqissaarlugit saqqummiussuunnerannut piffissaq atorneqarmat, innuttaasullu oqallinnissamut periarfissaat suujunnaajusavillugu sivikillineqarluni, illu ataatsimiiffiusoq nalunaaqutaq qulinut parnaarneqartussaammat. Uummannami aamma Qasigiannuani innuttaasunik ataatsimiititsinissat taamaatiinnarneqarput, silap ajornera pissutigalugu angalasut tikissinnaanngimmata. Ataatsimiinnissalli kinguartittariaqartarnerat Kalaallit Nunaanni misilittagaqarfigineqarluarpoq, pilersaarusiornermi ilaatinneqareertariaqartoq, ataatsimiinnissat taamaatiinnarnagit kinguartiinnarneqarsinnaammata.

Suliniutit pillugit aviisini, radiumi fjernsynimilu paasissutissiinissamut periarfissatsialak iluaqutigineqarsimangillat. Taamaattumillu Kommunit kaammattuutigissavaat tusagassiutit tusarniaanernik ingerlatsinerni annertunerungaartumik iluaqutigineqartalernissaat, taamaaliornikkut innuttaasut internet-imik atuinissamut periarfissaqanngitsut paasissutissinneqarnissaminnut periarfissaqarsinnaaqqullugit.

Avatangiisinut sunniutissaasa nalilersorneqarnerat pillugu nassuiaammut (VVM) oqaaseqaatit

Kommunit Avatangiisinut sunniutaasa nalilersorneqarnerat pillugu nassuiaat tamakkiisutut isiginngilaat. Taamaasilluni Avatangiisinut sunniutaasa nalilersorneqarnerat pillugu nassuiaammi (VVM) suliarineqarsimasumik tunngavilimmik nalilerneqarsinnaanngilaq suliniutit aallartinneqarnerat sioqqullugu kingornatigullu avatangiisit qanoq sunnerneqarsimanersut. VVM-imi suliarineqarsimasumi annertuvallaartumik pisut ataqatigiinnerat, periaatsit atorneqartussat, suliniutip allaaserineqarneranik aammalu avatangiisit taakkualu sannaannik annertuvallartumik samminnippoq, suliat ingerlanneqalerpata taakkua avatangiisinut qanoq sunniuteqassanersut pinnagu. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaarfik / DMU –lu VVM-imik nalunaarusiassat qanoq ittunik imaqartinneqassanersut pillugu piumasaqaatinik allaaserisaqarnikuupput, tassuunakkut isumannaarumallugu VVM-imi nassuiaasiat peqqissaartumik allaaserinninnerunissaat, pisut sutigut qanorlu pinngortitamut avatangiisinullu sunniuteqarnerat pillugu, qanorlu iliorluni sunniutaasa annikillilerneqarsinnaanerat ingerlanneqarsinnaanersoq. Kommunit isumaqarput pisariaqartoq VVM-i suliarineqarsimasoq itisilerneqartariaqartoq, taamaaliornikkut piumasaqaatit taakkua naammassineqarsinnaaqqullugit.

Eqikkaaneq teknikkimut tunngasuunngitsoq tamakkiisuunngilaq. Piumsaqaataavoq VVM-imik nassuiaasiaq teknikkimik tunngaveqanngitsumik eqikkaanermik ilaqartinneqassasoq. Eqikkaaneq teknikkimik tunngaveqanngitsoq innuttaasut – inuit tamat – aalajangiisartut soqutiginnittullu allat suliamut fagitigut pineqartut pillugit ilisimasaqariinngitsut paasisutissinneqarneranni pingaaruteqarpoq, naammaginnartumillu tunngavilimmik oqallinnissamut aalajangiisuulluni. Kommunit isumaqarput eqikkaanermi nalunaarusiap pingaarnerup pingaarnertut avatangiisinut sunniutaasussat pillugit oqariartuutaanik naammattumik ersersinneqanngitsoq, tassani suliap suliarineqarnerani ilutsit atorneqartut annertuvallaartumik pingaartinneqarmata, aammalu atuartut sumiiffimmi pineqartumi uumasut suut nalinginnaasuunersut pillugit paasisassinniarneqarmata. Tassani assersuutissaq tassaavoq, VVM-imik nalunaarusiami suliaassatut pilersaarusiorneqartuni uumasut inuunerannut suliat tallimat killeqartumik, aqqaneq marluk annikitsumik arfineq pingasullu pitsaanngitsumik uumasunut sunniuteqassasut, - nalunaarusiamilu inernerusut taakkua qitiusutut oqaatigisariaqartut teknikkimut tunngasuunngitsumik eqikkaanermi ilaatinneqanngillat. Tamatumunngalu ilutigitillugu qanoq ”killeqartumik”, ”annikitsumik” aamma ”pitsaanngitsumik” sunniutaasussat qanoq paasineqarnissaat nalunaarusiat amigartorujussuupput, tigussaasuu-

natik ersernerlullutillu. Eqikkaanerup naggataani takussutissiami atuartoq tunngavissinneqanngilaq sunniutaasut annertussusiat qanorlu ittuunerat pillugu naliliinissamut.

Qaasuitsup Kommuniata ujartorpaa suliniummit eqqagassaatit qanoq isumagineqarnissaannut pilersaarut. Suliniutit eqqagassanik 277 tons-inik kinguneqartussapput, taakkunangalu 161 tons-it missaat eqqagassat ulorianartuullutik. Eqqagassat pineqartut annikitsuunnigitsut immikkoortumi 5.12.6 –mi allaaserineqartut naapertorlugit Aasianni eqqarneqartussaapput. Kommuni aamma Aasianni ikuallaavik maannamut suli tamanna pillugu saaffigineqarsimanngilaq. VVM-imik nassuiaammi immikkuualuttortalimmik pilersaarussiaq taaneqartoq 'Waste Management Plan' eqqaaneqarpoq, kisiannili pilersaarut taanna suli suliarineqarsimanngilaq imaluunniit avammut saqqummiuneqarsimanani. Qaasuitsup Kommuniata taamaattumik nalilersorsinnaanagilluunniit eqqagassanik isumaginninnissaq piareersaateqarfigisinnaanngilaa. Qaasuitsup Kommuniata taamaattumik qinnutigissavaa Cairn sapinngisamik sukkanerpaamik Qaasuitsup kommunianut saaffiginnissuteqassasoq eqqagassalerinissamut pilersaarummik piviusunik tunngavilimmik suliaqarnissaq siunertaralugu.

Cairn pilersaaruteqarpoq qillerinermi sinnikut marullullu imaanut eqqartarniarlugit, aammalu VVM-imi nassuiarneqarput eqqakkat pineqartut immap naqqani unerarnissaat / katersuunnissaat. Kommunip maqaasivaa erngup atornikup eqqarneratigut sinnikut aseqqut annikinnerpaat siammakaanerisa kingunissaanik naliliileq.

Cairn-ip ingerlatsinera naatsorsuutigineqarpoq 95.000 tons-inik CO₂ –p nalinganik silaannarmut aniatitsinermik kinguneqassasoq, oliap silaannartaata ikuallanneqartup saniatigut. Oliap silaannartaanik – flaring – aniatitsineq 12.000 tons CO₂ –p missaanik qillerivimmiit ataatsimit tamakkiisumik ikuallaaneq naleqartutut naatsorsuunneqarpoq. Aniatitsineq taanna ERM-imiit naliliineq naapertorlugu annikitsuinnartut isigineqarpoq, maannamut nunarsuaq tamaat inuit pilersitaannik silaannaap gas-iinik aniatitsinermut sanilliullugu. Kommunip isumaa naapertorlugu avatangiisinut sunniutaasoq annikitsuinnaanersoq taamatut assersuusiornikkut saqqummiutissallugu naleqqutinngilaq. Cairn nalunaarusiami imminut pisussaaffilerpoq (qup. 7-3) periarfissaqarfisigut avatangiisinut pitsaangitsumik sunniutaasinnaasut pinngitsoortissallugit. Periarfissaqarpoq silaannap CO₂ –qassusiata ajorseriarsinnaanera pinngitsoortissallugu, - taamalu nunarsuup silaannartaa sunnissallugu, - CO₂ –mik pisinikkut taannalu suujunnaartillugu, Cairn-imit aniatin-

neqartup nalingatut annertussuseqartumik. Oliamik ujarlerluni qillerinissamut akuersissut taamalu silaannaap akuinik ulorianartunik aniatitsisinnaanermik kinguneqartussa q tunniunneqartariaqanngilaq, Cairn CO₂-mik niueruteqartartunit akuerisaasunut akuersissummik pisereertinnagu, taakkualu suujunnaarsereertinnagit. Kalaallit Nunaat silaannaap allanngoriartorneranit sunnersimaneqarnermut qaninnerpaanut ilaavoq. Taamaattumik Kalaallit Nunaat silaannaap allanngoriartorneranut sunniutaasunik killiliiniarnermi sallerisaasunut ilaanngippat nunatsinnut allanngoriartornerup sunniutaasa pitsaanngitsut kingunerisassai pillugit nunarsuarmioqataasunit paasineqarnissarput naatsorsuutigisinnaanaviannngilarput. Apeqqummi uani ersarissumik nukittuumillu inissisimanerup nunatta pisuussutaanik oqimaaqatigiissitsisumik tunngavilimmik atuisinnaanerput tapersissavaa. Iluatissinnaagaanni Kalaallit Nunaat "nunarsuatta pisuussutaanik naapertuilluartumik tunngavilimmik atuisutut" saqqumilaartissallugu, tamanna avatitsinni pitsaasumik eqqartorneqarnermik kinguneqarsinnaavoq. Kiisalu sermip aakkiuartorneranik annikilliliissutaasinaasut inuussutissarsiutit nalinginnaasut illersorneqarnerattulli isigineqarsinnaavoq, aammalu kulturikkut inuiaat kinaassutsiminnik illersuinerattut, avatangiisimmi qanoq ittuunerat kinnassutitsinnut ilaalluinnarmat.

Nalilersuinermi VVM-imi uumasut inuunerannut sunniutaasut uuttortarneqarnerat pillugit allaaserisaq itisilerneqartariaqarpoq, tassanimi ersarinngilaq Cairn-i nalilersuinermini qanoq periaaseqarniarnersoq. Sulianik ingerlatsinermut atatillugu, pisunillu assigiinngitsunik nalunaarsueriaatsit eqqartorneqartut umiarsuarmut / qilleriffiusumut tunngasuupput, taakkualu nakkutigineqarnerannut, maleruaqqusallu atuuttut eqqortinneqarnissaannut il.il.. Allaaserineqanngilaq avatangiisinut sunniutaasut qanoq nalunaarsorniarneqarnerisut. Uumasut inuunerat aammalu sulianik ingerlatsineq pillugit nalunaarsuinerup siunertaa kommunip isumaa naapertorlugu tassaavoq "ingerlatsivimmi avatangiisit" ingerlatsinerup nalaani aamma kingornatigut sanilliunneqarsinnaanerat. Nalunaarsuinissamut uuttuutissanik tulluurtunik aalajangiussisoqartariaqarpoq, ilaatigut uumasut inuunerisa allanngoriartornerat nalunaarsorneqarsinnaaqqullugu "Nunarsuarmioqataasut akornanni periaatsit pitsaasut atorneqarnerisigut". Nalunaarsuineq minnerpaamik piffissami ingerlatsiviusumi uumasut uumassusillillu pingaaruteqartut inissisimanerat pillugu ingerlanneqartariaqarpoq, piffissamilu avatangiisinik sunniiffiusumi ingerlanneqarluni, kiisalu immami pineqartumi ingerlatsiffiusumi akuutissat assigiinngitsut sunniutaasa uuttortarneqartarnerannik imaqarluni.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup VVM-imut tunngatillugu maleruagassiaminni piumasqaatigivaat akuersissummik pigisaqartup avatangiisinut sunniutaasut pillugit nalilersuineq ingerlattassagaa, oliasiorfiusup oliamillu qalluiffiup ingerlanneqarnerani killiffiusuni assigiinngitsuni tamani, (maleruagassani maajip ulluisa 16-anni 2006-imeersuni qupperneq siullermi). Kommunit nalilersuineq taanna maqaasivaat. Naallu VVM-imut nalunaarusiami allassimagualartoq Cairn-i suli nioqqutissiortoqalissappat periutsit qanoq ittut atorneqarnissaannik aalajangiisimangikkaluartoq, pissusissamisuussaaq minnerpaatut periarfissat assigiinngitsut allaaserineqarnerat pigeriissallugu. Pilersaarutini kingusinnerusukkut pisussat nalilersorneqareerana kingunerissanngilaat periusissat assigiinngitsut aalajangersarneqareersimanerat. Pissutissaqannigilaq Cairn pisussaaffiassallugu avatangiisinut sunniutaasussat pillugit suliat ineriartorteqqinnerqarnissaannut sammisumik suliaqarnissaannut tunngatillugu, ineriartortitsinissamut, assartuinnermut aammalu atorunnaarsitsinermi atortunik piiaanermut atatillugu il.il.. Suliniutip kingunerisassai pillugit naammattumik nalilersuisimanginneq aamma Inuiaqatigiinnut akilersinnaasumik ingerlatsisoqarsinnaanera pillugu nalilersuinnermut (VSB) aamma atuuppoq. Siunnerfiusariaqarpoq oliamik ujarlerluni qillerisoqarnissaanut akuersissuteqartoqarnissaa sioqqullugu Kalaallit Nunaanni innuttaasut malinnaaffigisinnaallugulu paasisinnaasariaqaraat suliniutip avatangiisinut inuiaqatigiillu inuunerannut kingunerisaanik sunniutaasussat piffissaq suliniutip ingerlanneqarfissaa tamaat isigalugu.

Kommunit maluginiarsimavaat Cairn-ip iliuusissatut siunnersuutaasimasunut periarfissaasinnaasut allat nalilersorniarsimangikkai. Kommunimut allanulluunniit suliami uani oliasiornermi teknikkikkut pissutsinut tunngasumik annertuumik ilisimasaqariinngitsunut periarfissaqannigilaq nalilersussallugu Cairn-ip periaaseriniagai teknikkikkullu atortorissaarutai annertuumik imaluunniit annikitsuinnarmik avatangiisit innarlerneqarnerannik kinguneqarsinnaanersut. Nunarsuarmi tamarmi maleruagassiat akuerisaasut, aammalu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup maleruagassiaasa inassutigaaq periarfissat allat nalilersorneqarnerannik allaaserinnittoqartassasoq, taamaaliornikkut fagitigut suliami uani ilisimasaqariinngitsut aalajangiisartullu suliap kingunerisassai pillugit naammattunik nalilersuinissaminnut periarfissaqarsinnaaqqullugit. Teknikkimut tunngasuni aammalu avatangiisit sannaannut tunngasuni pissutsit atuuttut tunngavigalugit pisussat assigiinngitsut amerlasuullu inuinnarnut immikkut ilisimasaqannigitsunut taamaallaat nalilersorneqarsinnaapput periarfissanik allanik aamma allaaserinnittoqarsimappat. VVM-ip periarfissat assigiinngitsut minnerpaamik marluk imminnut sanilliussimasariaqaraluar-

pai, - pissutsit allannguuteqaratik taamaaginnarnerisa saniatigut, - suliaq qulaaniit qullasissumik isigimallugu, tamatumunnga ilanngullugit kingunerisinnaasai avatangiisinut, tassanngalu ilanngullugu uumasunut.

Teknikkikkut suliniutissanut tunngasumik eqikkaalluni allaaserisap danskisuumut nutserneqarnera akuerineqarsinnaanngilaq. Oqaasertaani immikkoortut arlallit paasineqarsinnaanngivipput, aammalu ataatsimut isigalugu danskisut nutserneqarnera ataqatigiinnani. Danskisuumut nutserneqarnera imatut ajortigivoq, paasissutissiinikkut oqallinnermilu tunngavissatut danskisuumut teknikkimut tunngasuunngitsumik nutsigaq tunngavigalugu atuarniartut pitsaasumik tungavissaqartinneqaratik. Nutsikkap ajussusia Ilulissani innuttaasunik ataatsimiititsinermi innuttaasunit arlaqartunit uparuarneqarpoq, ersarissumillu kissaatigineqarpoq tamanna iluarsivigineqassasoq. Qaasuitsup Kommuniata innuttaasunik ataatsimiititsineq sioqqullugu kingornagullu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik attavigisimavaa, pitsaanngitsumik nutsigaq iluarsiviginiaqullugu. Tassungalu atatillugu oqaatigineqassaaq kalaallisuunngortinneqarnera pitsaaneroqimmat, oqaaseqatigiillu imminnut ataqatigiinnerusumik suliaallutik, naak oqaatsini allaqqaarneqarfimmini ilinniagartuut oqaatsinik atueriaasiannik tunngaveqarlunilu teknikkimut tunngasorujus-suugaluarluni.

Inuiaqatigiinnut akilersinnaasumik ingerlatsisoqarsinnaanera pillugu nalilersuinermut (VSB) oqaaseqaatit

VSB-mi allaaserisap ilarujussua teknikkikkut pissutsinut iliuusaasimasullu allaaserineqarneranut atorneqarpoq, ilaatigut tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit VVM-imi allaserineqareersimasut ilannguteqqinneqarnerannut.

VSB-mik suliaqartut Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut pissutsinut nalinginnaasunut tunngasunik siumut ilisimasaqareersimanngitsut malunnarpoq. Tamatumunngalu ilaavoq paasissutissat tunngaviusut atorneqartut piffissap sivikitsuinnaap ingerlanerani suliaasut malunnarmat.

Tunngaviulluinnartut ERM-ip susassaqtut maanimumuusut suleqatigalugit aallartissimasariaqaralarpoq, tassami NIRAS-p tassunga atatillugu paasissutissiissutai qulaannaaniit isigalugu suliaasutut paasinarmata, amerlasuutigut nalilersueqqinnernik paasissutissanillu katersinernik ilaartorneqarsimasariaqaraluartut. "Soqutigisallit" assigiinngiiaartut suuneri siumut nassuiarneqareer-

simapput, taamaanneralu ERM/NIRAS –imut Kalaallit Nunaanni nallersuussassanik nassaarniarneq ajornarnerulersissimavaa. ”Soqutigisallit” qanoq paasineqarnissaannik paasinninneq atorneqartoq Amerikami avannarlermi paasinninnermik tunngaveqartinneqarpoq, tassanimi soqutigisaqaqatigiinnik assigiinngitsunik sumiiffinni ataasiakkaani, nunap immikkoortuini aammalu nuna tamakkerlugu naalakkersuinikkut ingerlatsiffiusuni nassaassaapput, periutsillu taakkua Kalaallit Nunaanni nassaassaanatik.

ERM nalunaarusiami Cairn-p ingerlatsineranut tunngasunik inassuteqaatinik assigiinngitsunik saqqummiussaqqarpoq. Amerlasuutigut eqikkaanerit siumut naatsorsuutigineqareersinnaasuusarput, suliap qanoq ittuunera imaluunniit nunap immikkoortuani sumi inissisimaneq apeqqutaallutik, kisiannili tamatumunnga ilutigitillugu nalilersuinerit inuiaqatigiinnut suliat avataanniittunut qanoq sunniuteqassanersut ilanngunneqarsimasarani. Tamatumunnga ilutigitillugu aalisarnermut piniarnermullu sunniutissaasa nalilersorneqarneranni paasissutissat tunngavigineqartut amigaateqarsorinarlutik. Ersarinngilaq nalilersuinerit qilleriffimmut taamaallaat sammisuutinneqarnersut, imaluunniit ingerlatsineq sinerissamut qanittoq tamaat pineqarnersoq, (umiarsualiviit/mittarfiit), aammalu immaqa siunissami suliaalerumaartunut aamma sammititaanersut.

Kommunit tikkuarusuppaat ingerlatsinerusussat assigiinngitsut sunniutissaasa nalilersorneqarnerat, annikitsuinnaasussaasutut naatsorsuutigineqartoq, - ajunngitsortamigut ajoqutaasunilu, - sumiiffinni assigiinngitsuni inuiaqatigiit annertussusiinut annikissusiinulluunniit nallersuunneqanngitsoq, immikkuualuttortaqarnerusariaqaraluarlunilu. Assersuutigineqarpoq inuit qulit aqqanermarlullu akornannik amerlassusillit Aasiannut inissinniarneqartut. Taakkua sunniutissaat annikitsuinnassasoq nalilerneqarpoq. Atuarneqarsinnaanngilaq sulisuusussat taakkua sulersinniarneqarnersut, imaluunniit ingerlatsineq qanoq ittoq suliasarisinnaaneraat, taamaasillunilu inuit qulit aqqanermarlullu qanoq sunniuteqarnissaat nalileruminaalluni, sunniunnerammi annertungaatsiarsinnaavoq, sulersuunersut apeqqutaalluni. Tamanna aamma SAR-imik sillimasussanik Ilulisani inissiiniarnermut atuuppoq, tassanimi inuit 30-it inissinneqassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Nalunaarummi eqqaaneqarpoq sulisunik paarlaassisarnermi ”umiarsuarmik akunnittarfiusumik” Aasiaat eqqaani inissiisoqassasoq. Tassanilu naliliisoqarpoq tamanna sunniuteqassanngitsoq. Aamma tamanna qanoq isumaqarfigissanerlugu nalunarpog, tassami umiarsualiinermut atatillugu suliasat (pilersuineq, eqqiaaneq, il.il.) allaaserineqanngimmata. Tamanna ilanngunneqartaria-

qarsorinarpoq, tassami CAIRN-imik suleqateqarnermut isumaqatigiissummut pingaaruteqarsinnaammat, inatsisit atuuttut naapertorlugit nunaqavissunik sulisoqarnissaq inatsisini piumasaqaataasoq eqqarsaatigalugu pingaaruteqalersinnaammat.

Tikkuarneqassaaq Aasiaat siusinnerusumiit umiarsuarmik akunnittarfiusumik kiffartuussisarnikut misilittagaqareemat, aammalu illoqarfiup ikkarlittumik ikiuigasuarmissaq umiarsuarmiittunillu nunamukaassuineq misilittagaqarfigereermagu.

Ataatsimut isigalugu oqaatigineqassaaq suleriaasissat tigussaasunngorlugit allaaserineqarsimannginnerisa kommuninut ajornakusoortorujussuannngortimmassuk periarfissat sunniuteqarfiginissaat, sumiiffinnilu suliffeqarnermi periarfissat iliuuseqarfigineqarsinnaanerat. Kommunit aammalu sumiiffinni suliffeqarfiit piareersarsinnaassappata suliniutaasussat tigussaasunngorlugit allaaserineqartariaqarput. Taamaaliornikkut periarfissiisoqassaaq ilinniaqqinnissamut periarfis-sanik suleqatigiilluni piareersaanissamut, kiisalu sungiusaammik suliffiusinnaasunik assigiinngitsunik pilersitsinissamut piareersarnissamut.

Ilinniarfiit oqaatigineqareersut Sisimiuniittut saniatigut Issittumi Paasisimasat pillugit Teknikkikkut Ilinniarfik aammalu Issittumi qaartitserisartutut ilinniarfik Sisimiuniipput, taakkualu oliasiorneq aatsitassarsiornerlu annertuumik qitiusumillu sammisaraat, taamaattumillu suliat aallartinneranniillu sungiusaammik suliffissat il.il. pillugit isumaqatigiissuteqartoqartariaqarluni.

VSB-mi ersarinngilaq Cairn-ip nunaqavissunik sulisoqartussaannermut inatsisitigut piumasaqaat qanoq paasisimaneraa, aammalu ingerlatseqatigiiffiup qanoq iliorluni inatsisini piumasaqaat taanna eqqortinniarneraa. Nassuiaammi kisitsisit sulisinnaasut ilinniarsimassusiannut tunngasumik paasissutissat sammineqarneranni ersersimisaarneqarpoq, sulisussat taakkua atorneqarsinnaanngitsut, naammattunik piginnaaneqanngimmata. Oqaatigisariaqarpoq tamanna najugaqavissunik sulisoqarsinnaannermut sunniuteqartariaqanngitsoq, takuneqarsinnaasut naapertorlugit suliasat suleriaatsillu ilaat immikkut sungiusarsimanissamik piumasaqaatitaqanngimmata. Suliasat assigiinngitsut immikkut sungiusarsimasunik suliarineqartussaattillugit iluaqutaassaaq periarfissiisoqarnissaa sulisinnaasutut pioreersut assigiinngitsunillu piginnaaneqartut atorneqarsinnaanngivinersut nalilersussallugu, aammalu pisariaqarfiatigut piginnaanngorsarnissamut periarfissat ammaatissallugit.

Nalunaarusiaq naapertorlugu naatsorsuutigineqarpoq imaani qillerilluni ingerlatsivimmiit eqqagassaait Aasiannut tulaanneqartassasut. Tassunga atatillugu amigaatineqarpoq eqqagassat suunerisa qanorlu akuleriinnerisa allaaserineqarnerat. Qaasuitsup kommunianut saaffiginnittoqarnikuunngilaq eqqagassalerineq pillugu, aammalu nalunaarusiami ersinngilaq Cairn-ip eqqagassat qanoq iliorniarnera. Kommunit pingaaruteqaartorujussuuvoq paasissutissat taakkua pissarsierineqarnissaat, sapinngisamik sukkanerpaamik, - eqqagassalerineq kommunit pilersaarusiorneranni ilaassammat, maannalu naammassisinnaasanut ilanngullugu pilersaarusiorneqassalluni.

Kommunit maluginiarpaat ERM-p inassutigigaa Aasiaat umiarsualivia umiarsuit ikiuuttut pilersorneqarneranni atorneqassasq. Tassunga atatillugu kommunit eqqumiigaat Royal Arctic Line ilisimasaqarfiginngisamini siunnersortitut atorneqarmat. Cairn Nukissiorfinnut aammalu Polaroil-imut innersuunneqarsimasariaqaraluarpoq, imermik orsussamillu pilersorneqarneq eqqarsaatigalugu, aammalu Pilersuisoq/Pisiffimmut quersuaqarneq pilersuinerlu eqqarsaatigalugit. Royal Arctic Line-p taamaasilluni Cairn ilisimatissimavaa Aasiaat immermik pilersuisinnaanngitsut, tamannalu ilumuunngilaq. Nukissiorfiit ilisimatitsissutigivaat nalunaaquttap akunneranut 50.000 liiteri atugassatut maqinneqarsinnaasq. Tamatumunngalu ilutigitillugu Polaroil nalunaarpoq orsussamik illoqarfinni pisariaqartitsiffiusuni tamani tuniniaasqarsinnaasq.

Qeqqata Kommuniata aamma Qaasuitsup Kommuniata kiisalu KANUKOKA-p tassunga atatillugu erseqqissaatigissavaa pingaaruteqartoq Cairn aammalu ingerlatseqatigiiffiit allat oqartussasunut suliamut attuumassuteqartunut toqqaannartumik innersuunneqartarnissaat, tassami niueruteqartartut assigiinngitsut taakkualu ataanniittut ingerlatseqatigiiffiit sumiiffinni periarfissanik tamatigut ilisimasaqareertanngimmata.

Qeqqata Kommuniata aamma Qaasuitsup Kommuniata KANUKOKA-llu kissaatigivaat erseqqissaatigissallugu nukiit annertuut atorneqarsimammata VVM-ip aammalu VSB pillugu nasuiaasiat nalilersorneqarnerannut, aammalu piffissami aggersumi naatsorsuutigineqarluni suliassaqarfimmi tassani annertunerujartortunik suliassaqarnissaa. Taamattumik kommunit isumaqarput, pisortat suliani taama ittuni ingerlatsinerisa, tassunga aamma ilanngullugit kommunit ingerlatsineranni, nalilersuineranni tusarniaanernillu suliqaarneranni aningaasartuutit Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfittulli qinnuteqaateqarnut aningaasartuutigineqartariaqartut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Martha Labansen
Pisortaq/Direktør